

Обрађивач: Одељење за скупштинске послове, послове Већа и председника
Предлагач: Локални омбудсман
Доноси: Скупштина градске општине

**ПРЕДЛОГ РЕШЕЊА О УСВАЈАЊУ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА ЛОКАЛНОГ ОМБУДСМАНА
ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ СТАРИ ГРАД ЗА 2022. ГОДИНУ**

Скупштина градске општине Стари град у Београду, на седници одржаној дана __. __. 2023. године, на основу члана 35. став 1. тачка 29. Статута Градске општине Стари град („Службени лист града Београда“, број 4/2014 – други пречишћен текст, 25/2015, 94/2016, 75/2017, 105/2018, 73/2019, 3/2020 и 117/2020), а у вези са одредбама члана 22. став 1. алинеја 2. Одлуке о локалном омбудсману у Градској општини Стари град („Службени лист града Београда“, број 111/2016, 47/2018 и 90/2019), доноси

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ Годишњи извештај локалног омбудсмана Градске општине Стари град за 2022. годину ЛОКОМБ-43/2023 од 1. 3. 2023. године.

Ово решење објавити у „Службеном листу града Београда“.

Образложење

Чланом 35. став 1. тачка 29. Статута Градске општине Стари град („Службени лист града Београда“, број 4/2014 – други пречишћен текст, 25/2015, 94/2016, 75/2017, 105/2018, 73/2019, 3/2020 и 117/2020) предвиђено је да Скупштина градске општине, разматра извештај локалног омбудсмана о остваривању људских и мањинских права у градској општини.

Такође, члан 22. став 1. алинеја 2. Одлуке о локалном омбудсману у Градској општини Стари град („Службени лист града Београда“, број 111/2016, 47/2018 и 90/2019) прописује да локални омбудсман обавља послове, међу којима је и припрема годишњег извештаја о остваривању и поштовању људских права и примени начела недискриминације од стране Управе и да га доставља Скупштини.

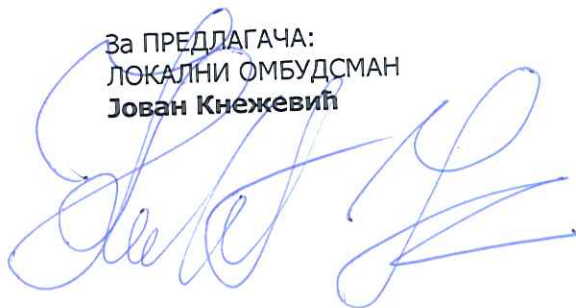
Сходно томе, дана 1. 3. 2023. године од стране локалног омбудсмана Градске општине Стари град достављен је Годишњи извештај за 2022. годину ЛОКОМБ-43/2022 од 1. 3. 2023. године, те у складу са наведеним предлаже се доношење решења као у диспозитиву.

за ОБРАЂИВАЧА:
НАЧЕЛНИК УПРАВЕ
Владимир Баћовић

У Београду,
3. 3. 2023. године

Арх 2

За ПРЕДЛАГАЧА:
ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН
Јован Кнежевић

ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН
ГРАДСКА ОПШТИНА СТАРИ ГРАД
ЛОКОМБ- 44/2023- 01.03.2023.године
Македонска 42
Београд

ГИСАРНИЦА
Управе Градске општине Стари град

Примљено: 01-03-2023				
Орган	Орг.јед	Број	Прилог	Вредност
Јод			1	—

ГРАДСКА ОПШТИНА СТАРИ ГРАД
СКУПШТИНА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ
Македонска 42
Београд

Предмет: Достава Годишњег извештаја Локалног омбудсмана Градске општине Стари град за 2022.годину

Обраћамо се насловном органу ради достављања Годишњег извештаја Локалног омбудсмана Градске општине Стари град за 2022. годину број ЛОКОМБ-43/2023 од 01.03.2023.године на даљу расправу и разматрање, у циљу усвајања истог.

У прилогу:

- Годишњи извештај Локалног омбудсмана Градске општине Стари град за 2022.годину број ЛОКОМБ-43/2023 од 01.03.2023.године

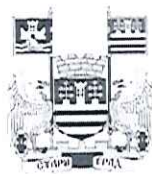
С поштовањем,

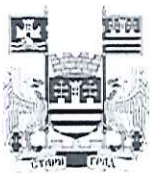
ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН
ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ СТАРИ ГРАД

Јован Кнежевић

**ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН
ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ СТАРИ ГРАД**

ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН
ГРАДСКА ОПШТИНА СТАРИ ГРАД
ЛОКОМБ-43/2023- 01.03.2023.године
Македонска 42
Београд

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
ЛОКАЛНОГ ОМБУДСМАНА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ
СТАРИ ГРАД
ЗА 2022. ГОДИНУ**

Београд, март 2023.године

УВОД

Локални омбудсман Градске општине Стари град је у години која је обухваћена овим извештајем имао проактивну улогу у циљу јачања институције каква је локални омбудсман, узимањем учешћа на стручним и јавним расправама, преузимањем активне улоге у органима удружења Омбудсмана Србије, учешћем у изради нацрта предлога Закона о локалном омбудсману којим би се институција локалног омбудсмана увела као обавеза сваке локалне самоуправе, на који начин би се остварила не само једнака заступљеност локалних омбудсмана на целој територији наше државе, већ би се и свим грађанима Републике Србије омогућио једнак и равноправан приступ и равноправна могућност обраћања локалном омбудсману на чијој територији грађани имају пребивалиште. У том циљу је у 2022. години активност и ангажовање Локалног омбудсмана Градске општине Стари град била усмерена на што проактивнију улогу у изради једног таквог нацрта закона који би увео не само значајну новину у наш правни систем већ и већу правну сигурност грађана да своје право заштите или остваре свој правни интерес код органа управе путем поступка који могу покренути пред локалним омбудсманом.

Наиме, нацртом Закона о локалном омбудсману предвиђено је да институција какав је локални омбудсман функционише као независан и самосталан орган кога оснива једна, или заједнички, више јединица локалне самоуправе, који штити, унапређује и промовише права грађана и контролише рад локалних органа управе и јавних служби, ако се ради о повреди прописа и општих аката јединица локалне самоуправе; да локални органи управе и јавне службе имају обавезу да сарађују са локалним омбудсманом те се уводи јасно дефинисана обавеза изабраних, именованих и постављених лица у јединици локалне самоуправе, да сарађују са локалним омбудсманом, на његов захтев; да исти јавно препоручује разрешење функционера који је одговоран за повреду права грађана односно иницира покретање дисциплинског поступка против запосленог у локалном органу управе и јавној служби који је непосредно одговоран за учињену повреду; да обавештава надлежне органе, ако утврди да у радњама функционера или запосленог у локалном органу управе и јавне службе има елемената кривичног, прекршајног или другог кажњивог дела; иницира доношење и измену општих правних аката јединица локалне самоуправе, те да врши и друге послове у оквиру својих надлежности који за циљ имају унапређење и заштиту људских права.

Једна од новина које би овај закон увео јесте и обавезност расписивања јавног позива за избор/реизбор локалног омбудсмана где би сваки кандидат имао обавезу достављања доказа у погледу релевантног искуства у промоцији, унапређењу и заштити права грађана као и знања у

погледу рада и функционисања органа локалне самоуправе. Такође би се и као новина увела обавеза формирања скупштинског одбора за избор и именовање у поступку избора локалног омбудсмана који након провере релевантног искуства кандидата на усменом разговору, доставља образложено мишљење о кандидатима председнику скупштине јединице локалне самоуправе који опет даље подноси предлог кандидата скупштини јединице локалне самоуправе на даљу надлежност односно избор кандидата. На наведени начин би се, не само увела једнообразна пракса скупштина јединица локалних самоуправа о начину избора локалних омбудсмана, једнаким условима које сваки кандидат треба да испуњава да би био изабран за локалног омбудсмана, већ би се омогућила и већа транспарентност приликом, не само избора кандидата, већ важније, већа транспарентност у претходној фази поступка избора, давањем могућности сваком ко испуњава услове да учествује у јавном позиву односно јавном конкурс.

Како је једна од обавеза предприступних процеса који се односе на евроинтеграције наше земље управо стварање услова за јачање институција које се баве заштитом и унапређењем људских права како би се омогућила што шира правна сигурност грађана у поступцима у односу на све нивое власти, израдом нацрта предлога једног оваквог закона и увођење истог у скупштинску процедуру Народне Скупштине Републике Србије било би несумњиво у искључивом интересу свих грађана Републике Србије, који значај је препознао и Локални омбудсман Градске општине Стари град, те су појачане активности канцеларије Локалног омбудсмана Градске општине Стари град управо биле усмерене ка активном учешћу у изради нацрта предлога Закона о локалном омбудсману, о чему ће детаљније бити речи у даљем току извештаја.

Сходно члану 22. Одлуке о Локалном омбудсману Градске општине Стари град ("Службени лист града Београда", број 111/16, 47/18 и 90/2019) односно обавези припреме годишњег извештаја о остваривању и поштовању људских права и примени начела недискриминације од стране управе Локални омбудсман Градске општине Стари град подноси извештај за 2022.годину како следи.

ПРАВНИ ОСНОВ, НАДЛЕЖНОСТ, ПОСТУПАК ПРЕД ЛОКАЛНИМ ОМБУДСМАНОМ

Одлуком о Локалном омбудсману Градске општине Стари град ("Службени лист града Београда", број 111/16, 47/18 и 90/2019) установљен је Локални омбудсман за територију Градске општине Стари град у Београду, као независан и самосталан орган, који је овлашћен да врши контролу поштовања права грађана, утврђивања повреда учињених актима, радњама или нечињењем Управе Градске општине и предузема чији је оснивач Градска општина ако се ради о повреди прописа и општих аката Градске општине.

Статутом Градске општине Стари град чланом 107. установљена је институција омбудсмана ради контроле поштовања права грађана, утврђивања повреде учињене актима, радњама или нечињењем Управе Градске општине и предузећа чији је оснивач Градска општина, ако се ради о повреди прописа и општих аката Градске општине. Мандат локалног омбудсмана ограничен је на период од 5 година док су надлежност и овлашћења, начин поступања и избора и престанка дужности заштитника грађана уређени посебном одлуком Скупштине Градске општине.

У свом раду Локални омбудсман поред Статута Градске општине Стари град и Одлуке о Локалном омбудсману Градске општине Стари град, примењује и следеће интерне прописе:

- Одлуку о организацији Управе Градске општине Стари град
- Етички кодекс понашања функционера ГО Стари град
- Кодекс понашања службеника и намештеника
- Одлуку о пружању правне помоћи у ГО Стари град
- Одлуку о пружању бесплатне правне помоћи у ГО Стари град
- Правилник о организацији и систематизацији радних места

Локални омбудсман независно и самостално контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа Градске општине, ако се ради о повреди прописа и општих аката Градске општине.

Заштиту у поступку пред Локалним омбудсманом могу остварити физичка лица, домаћи и страни држављани, као и домаћа и страна правна лица о чијим правима и обавезама одлучује орган Градске општине.

Локални омбудсман је дужан да води поступак непристрасно.

Поред наведених надлежности Локални омбудсман прати стање у органима Градске општине у циљу унапређења доброг управљања у Градској општини и иницира измене прописа Градске општине у складу са Статутом Градске општине и одлуком којом се ближе уређује функционисање Локалног омбудсмана, односно подноси иницијативу за измену одлука и других општих аката, ако сматра да до повреде права грађана долази због недостатака у прописима, те

иницира доношење нових одлука и других општих аката, када сматра да је то од значаја за остваривање и заштиту права грађана.

Локални омбудсман је овлашћен да јавно препоручи, разрешење Начелника управе, директора установа, односно да иницира покретање дисциплинског поступка против запосленог у Управи и установи, који је непосредно одговоран за учињену повреду, и то ако из поновљеног поступка начелника или запосленог произилази намера да одбијају сарадњу са Локалним омбудсманом, или ако се утврди да је учињеном повредом грађанину причињена материјална или друга штета већих размера.

Ако нађе да у радњама начелника управе или запосленог у органу управе има елемената кривичног или другог кажњивог дела, Локални омбудсман је овлашћен да надлежном органу поднесе захтев, односно пријаву за покретање кривичног, прекршајног или другог одговарајућег поступка.

Додатно, Локални омбудсман је овлашћен да покрене поступак пред Уставним судом за оцену уставности и законитости одлука и других општих аката органа Градске општине којима се уређују права и слободе грађана.

Локалног омбудсмана бира Скупштина већином гласова од укупног броја одборника. Кандидата за Локалног омбудсмана има право да предложи најмање једна трећина одборника у Скупштини. Локални омбудсман се бира на време од пет година и исто лице може бити највише два пута узастопно бирано на ову функцију. За Локалног омбудсмана може бити изабрано лице које испуњава опште услове прописане за рад у државним органима, које ужива морални и професионални углед у својој средини, које није осуђивано за дела која га чине недостојним за обављање функције и које познаје рад управе.

Локални омбудсман има заменика који му помаже у обављању послова утврђених овом одлуком, у оквиру датих овлашћења која му Локални омбудсман пренесе. Локалног омбудсмана у случају његове одсутности или спречености да обавља послове замењује Заменик Локалног омбудсмана. Заменика Локалног омбудсмана бира Скупштина Градске општине већином гласова од укупног броја одборника, на предлог Локалног омбудсмана. За заменика Локалног омбудсмана може бити изабрано лице које испуњава исте услове као и Локални омбудсман.

Са функцијом Локалног омбудсмана, и његовог заменика, неспојиво је обављање друге јавне функције или професионалне делатности, као и обављање друге дужности или посла који би могао утицати на њихову самосталност и независност, исти не могу бити чланови политичких странака и других политичких организација, те даном ступања на дужност Локалном омбудсману, односно Заменику Локалног омбудсмана, престају све јавне функције или професионалне делатности, односно дужности или послови које су до тада обављали, ако су супротни одредбама закона и одлуке којом се уређује положај омбудсмана, као и чланство у политичким странкама и другим политичким организацијама.

Локални омбудсман, односно Заменик Локалног омбудсмана, не може бити позван на одговорност или кажњен за изнето мишљење или радње предузете у обављању послова из надлежности утврђених овом одлуком. Локални омбудсман и Заменик Локалног омбудсмана не могу давати изјаве политичке природе.

Функција Локалног омбудсмана престаје у следећим случајевима:

1. истеком времена на које је биран, ако не буде поново изабран,
2. смрћу,
3. оставком,
4. губитком држављанства, што се утврђује на основу акта надлежног државног органа,
5. испуњењем услова за пензију, у складу са законом,
6. наступањем трајне физичке или менталне неспособности за обављање функције, што се утврђује на основу документације релевантне здравствене установе, и
7. разрешењем.

Локални омбудсман покреће поступак по притужби грађана или по сопственој иницијативи.

Поред права на покретање и вођење поступка, Локални омбудсман има право да, пружањем добрих услуга, посредовањем и давањем савета и мишљења о питањима из своје надлежности, делује превентивно, у циљу унапређења рада управе и предузећа и унапређења заштите људских права и слобода.

Пре подношења притужбе, лица су дужна да покушају да заштите своја права у одговарајућем поступку пред надлежним органом. Локални омбудсман ће упутити лица, на покретање одговарајућег поступка пред надлежним органом, ако је такав поступак прописан, а неће покретати поступак док не буду исцрпљена сва правна средства.

између администрације, органа власти, легислативе и остварења и заштите њихових права. У том смислу се разуме потреба непосредног и личног контакта који грађани иницирају и у којем имају осећај веће сигурности да ће неко чути за њихов проблем, да ће га потпуније и детаљније објаснити усмено него писменим путем.

СТРУКТУРА ПРЕДМЕТА, СТАТИСТИЧКИ ПРИКАЗ ПРИТУЖБИ И ПОСТУПАК ПО ПОЈЕДИНАЧНИМ ПРИТУЖБАМА

Током 2022. године канцеларији Локалног омбудсмана градске општине се обратило 186 грађана, било писменим путем, било телефонски, усмено на састанку, путем електронске поште, било подношењем притужбе.

Структура начина обраћања грађана приказана је на табели у наставку.

Начин обраћања	Број
Непосредно обављени разговори са грађанима	67
Обраћање грађана путем телефона	87
Обраћање грађана писменим путем	32
УКУПНО	186

Пре самог детаљнијег извештавања о структури проблема на које су грађани указивали, потребно је на овом месту истаћи важну околност да поступак пред Локалним омбудсманом није јаван, те да су и Локални омбудсман, као и Заменик Локалног омбудсмана, дужни да и након престанка функције чувају као тајну податке до којих дођу у вршењу своје функције, те ће овим извештајем, због обавезе чувања тајности података, Скупштини бити презентован детаљан приказ о структури проблема због којих су се грађани обраћали, без већих појединости случајева и личних података.

Једнако је важно напоменути и да је примећен тренд да су се грађани у већем обиму него претходне године обраћали Локалном омбудсману иако су имали сазнање да исти није надлежан за решавање њихових проблема, али су истицали поверење и веровање да је Локални омбудсман лице које ће их саслушати, усмерити на онај орган, установу или поступак где могу остварити своја права. Дакле, дало се закључити да је улога Локалног омбудсмана у посредовању у комуникацији између грађана и органа власти у већој мери видљивија, те да за разлику од ранијих година грађани стичу веће поверење у Локалног омбудсмана као у лице које ће им пружити помоћ у решавању проблема које имају и добијању ваљаних информација.

Статистички гледано, преко 90 % грађана који су се обратили канцеларији Локалног омбудсмана ГО Стари град, није знало имало сазнање који тачно орган контроле је надлежан за њихов проблем, велики проценат обраћања грађана за предмет су имали притужбе на рад других институција и личности који не спадају под контролу Локалног омбудсмана Градске општине Стари град, док су се преостале притужбе односиле на рад Управе Го Стари град односно одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију и одељења за грађевинске послове .

Иако је општина та која је територијално везана за грађане, надлежности органа општине нису одређене тако да иста може доносити одлуке те вршити контролу за све проблеме или притужбе који се тичу проблема са којима се становници ГО Стари град сусрећу због чега не чуди да је велики број притужби, како усмених путем телефона, тако и у писаној форми, електронски али и непосредно, канцеларија Локалног омбудсмана примила поводом рада матичних служби, односно Сектора за лична стања грађана, вођење матичних књига и изборна права, на рад одељења Управе јавних прихода, рад јавног предузећа за обједињену наплату комуналних услуга, рад јавног предузећа за дистрибуцију и наплату електричне енергије, рад правосудних органа односно судова, а нарочито јавних извршитеља и сл.

Канцеларија Локалног омбудсмана се како је већ горе наведено, поводом сваког обраћања или притужбе проактивно односила те је упућивала грађане на надлежне органе који могу решити њихов проблем, успостављала контакте и сарађивала са другим институцијама у циљу решавања проблема грађана, те је и на сваке друге начине покушавала да успостави коректан однос са својим суграђанима, како би исти створили поверење према институцији каква је Локални омбудсман. На наведени начин, канцеларија омбудсмана се трудила да својим радом оствари оно што је у суштини основа на којој се темељи институција омбудсмана, а то је да иста буде спона између администрације, органа власти, легислативе и остварења и заштите права грађана.

Основи обраћања грађана ради помоћи у решавању њихових проблема били су разноврсни, и по врсти и по компликованости, те како је за решавање претежног дела притужби Локални омбудсман био ненадлежан за покретање и вођење поступка, овим извештајем детаљније ће бити обухваћене само оне притужбе које су се односиле на рад органа Управе ГО Стари град са описом садржине притужбе као и исхода поступка по поднетој притужби.

Подносилац притужбе поднео је притужбу која се односила на поступање Одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију Управе Градске општине Стари град у вези постављања светлосне рекламе на стамбеној згради где је у поступку провере информација утврђено да је поступак

провере испуњености услова за постављање рекламе покренут по службеној дужности, као и да је донето решење о уклањању којим је наложено надзираном субјекту да рекламу уклони. Предметно решење о уклањању није било правоснажно с обзиром да је надзирани субјект уложио жалбу о којој одлучује другостепени орган, односно Градска управа Града Београда, Секретаријат за инспекцијске послове, те је надлежно одељење у свему поступио у складу са законом и својим надлежностима.

Подносилац притужбе поднео је притужбу која се односила на поступање Одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију Управе Градске општине Стари град у вези неспровођења решења о извршењу о уклањању киоска, где је у поступку провере информација утврђено да је надлежно одељење донело решење о уклањању киоска и решење о извршењу, да предметно одељење у раду има велики број предмета које је потребно извршити принудним путем, да средства која су опредељена за ту сврху у моменту подношења притужбе нису довољна, као и да ће предметно извршење бити на распореду извршења када се стекну услови, након чега је Локални омбудсман утврдио да је надлежно Одељење за комуналне послове и комуналну инспекцију ГО Стари град поступало у складу са законом, доносило акте за које су се испунили сви законски услови, да даље поступање одељења зависи од финансијских средстава која у моменту подношења притужбе нису довољна, да ће предметно извршење бити на распореду извршења када се стекну потребни услови, те је Локални омбудсман утврдио да не стоји основ било каквог незаконитог и неправилног поступања органа управе, како је исти донео акте у складу са законом, како поступак извршења зависи од финансијских средстава, на који начин је контролисано одељење у свему поступио у оквиру својих законских овлашћења.

Подносилац притужбе поднео је притужбу која се односила на поступање Одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију због повреде права на увид у предмет и фотокопирање списка предмета, где је у поступку провере информација утврђено да је надлежно одељење саставило службену белешку којом је констатовано да је подносиоцу притужбе омогућено разгледање списка, те да су странци предати фотокопирани тражени акти, те је Локални омбудсман утврдио да је од стране контролисаног одељења странци омогућен увид у тражени предмет и фотокопирање истог, те да је контролисано одељење у свему поступио у оквиру законских овлашћења и у складу са поднетим захтевом.

Подносилац притужбе поднео је притужбу која се односила на поступање Одељења за грађевинске послове због непоступања по захтеву за издавање копије списка на основу којег је

издато решење истог одељења, те је након обраћања Локалног омбудсмана, странци омогућен увид, док је у погледу навода притужбе који се односе на радње других органа односно на Секретаријат за инспекцијске послове, Сектор за грађевински и урбанистички инспекцијски надзор, Одељење за грађевинску инспекцију, притужба прослеђена Омбудсману града Београда, на његову даљу надлежност и поступање.

Подносилац притужбе поднео је притужбу која се односила на поступање Одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију ради контроле законитости и правилности рада Одељења у погледу уклањања објекта-киоска, те је Локални омбудсман утврдио да је предмет притужбе решење донето 2007.године, да је увидом у ИССОСГ установљено да је дана 10.01.2007.године био формиран предмет, да је исти архивиран са роком чувања десет година, те да је с обзиром да је рок чувања истекао, предмет излучен као безвредан регистраторски материјал. Међутим, како је подносилац у притужби у делу који се односи на врсту права и слобода која су повређена навео да је донето решење које није спроведено у дело (уклањање тезге), да је право повређено решењем ГО Стари град Одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију донето дана 2007.године, да је од доношења решења односно од последњег поступања органа управе прошло више од једне године, у прилог чему говори и чињеница да је због протекла рока од 10 година од архивирања, дакле након истека рока чувања предмет излучен као безвредан регистраторски материјал, Локални омбудсман одбацио је притужбу подносиоца због неблаговремености.

За већину проблема које су истицали грађани, Локални омбудсман није имао надлежност за поступање, али смо у овом делу извештаја мишљења да је једнако важно истаћи неке од проблема са којима се становници Градске општине Стари град сусрећу, те због којих су се грађани претежно и обраћали Локалном омбудсману.

Дакле, грађани су се жалили на:

- рад Јавног предузећа Електродистрибуција Србије односно на искључења због неплаћања дуговања, у ситуацији када странка припада категорији социјално угрожених лица;
- на несавесне власнике кућних љубимаца и одсуство хигијене на улицама и тротоарима због измета животиња;
- хронични проблем недостатка паркинг места на територији Старог града;
- на недовољан број засађених стабала и садница на територији Старог града и сечу одређеног броја стабала у парковским површинама које су у надлежности градског зеленила;

- на рад републичких комисија које одређују степен инвалидитета ради остваривања права на инвалидску пензију, као и на начин обрачуна инвалидске пензије;
- на начин обрачуна старосних пензија, као и на начин обрачуна висине пореза грађана
- на дуга чекања на прегледе у дому здравља без заказаног термина прегледа;
- велики број жалби био је усмерен на повећан број просјака на улицама;
- на рад топлана у погледу јачине и интезитета грејања;
- примедбе на дужину трајања грађевинских радова у појединим деловима општине;
- на поступање Центра за социјални рад у вези исплата месечних накнада за социјалну помоћ;
- на решавање питања статуса лица која су била у закупу као заштићени станари станова у приватној својини;
- станари зграда у околини зоолошког врта на непријатне и јаке мирисе у току летњег периода итд.

Како смо у почетном делу излагања већ навели из саме садржине притужби које смо издвојили може се утврдити да већина притужби и обраћања грађана није подразумевало формално ангажовање омбудсмана због одсуства његове надлежности за поступање, те су странке биле поучене у већини случајева где је то било целисходно, о адреси на коју треба да се обрате, као и о смерницама за евентуално решење њихових проблема, тачније усмерене су на органе пред којима могу да остваре своја права или на врсту поступака које могу да покрену у истом циљу.

СЕМИНАРИ И КОНФЕРЕНЦИЈЕ, САРАДЊА СА ОРГАНИМА ВЛАСТИ, ДРУГИМ КАНЦЕЛАРИЈАМА И СТРУКОВНИМ УДРУЖЕЊИМА

У уводним одредбама овог извештаја дате су уводне напомене о активностима канцеларије омбудсмана, те смо, говорећи о активној улози Локалног омбудсмана Градске општине Стари град у раду струковних удружења истакли значај једног таквог ангажовања у погледу унапређења оквира за заштиту и остваривање људских права у поступцима пред органима управе. Проактивна улога у циљу јачања институције каква је локални омбудсман, огледа се не само узимањем учешћа на стручним и јавним скуповима и расправама, већ и како је раније наведено, преузимањем активне улоге у органима удружења Омбудсмана Србије. Избор Локалног омбудсмана Градске општине Стари град за председника скупштине удружења, а Заменице Локалног омбудсмана Градске општине Стари град за чланицу управног одбора удружења својеврсна је потврда посвећености ове канцеларије омбудсмана раду на што широј институционалној заштити грађана узимањем учешћа у струковним удружењима која за циљ имају једанку доступност правне

заштите што ширем кругу грађана, те стварање услова да правна сигурност буде стандард свих јединица локалне самоуправе.

Наиме, на редовној годишњој Скупштини УОС-а, изабрана су тела која ће у четворогодишњем мандату управљати Удружењем. Осим избора руководства, одржани су иницијални састанци Управног и Надзорног одбора и усвојени планови о даљим активностима Удружења. Усвојен је извештај свих локалних омбудсмана о проблемима у њиховим локалним самоуправама. Разматран је и усвојен план Удружења о иступању пред међународним институцијама, разматран је предлог Етичког кодекса Удружења, представљен је Водич о Локалном омбудсману, поднет је Извештај о сарадњи Удружења омбудсмана Србије са Саветима за међунационалне односе.

На првој седници Управног одбора удружења усвојен је Пословник о раду Управног одбора, Одлука о висини чланарине, те предлог Статута Удружења. Канцеларија Локалног омбудсмана је поред учешћа у раду Управног одбора, имала активну улогу и у самој изради предлога Статута удружења, који је као највиши правни акт од одлучујућег значаја за рад и функционисање самог удружења. На састанку је било речи и о даљим активностима на ширењу Мреже локалних омбудсмана Србије и о значају институције локалног омбудсмана и најчешћим проблемима са којима се локалне канцеларије суочавају у свом раду. Оцењено је да је број локалних омбудсмана у Србији недовољан и да би локалне самоуправе где ова институција не постоји требало озбиљно да размотре њено успостављање.

Дакле, у протеклих годину дана канцеларија Локалног омбудсмана учествовала је на више конференција и стручних скупова који су за предмет имали теме од значаја за остваривање и поштовање људских права и примену начела недискриминације, а колико су важне теме говори и чињеница да су се стручни скупови одржавали уз присуство представника признатих међународних организација, те представника правног факултета. У прилог наведеном говори чињеница да је крајем године канцеларија Локалног омбудсмана учествовала на стручном скупу поводом дискусије о нацрту предлога закона о локалним омбудсманима са експертима ОЕБС-а и са експертским тимом Делегације ЕУ и то представницима из Литваније и Холандије. Истом приликом омбудсмани су могли да стекну више знања и информација о томе какав је положај омбудсмана и које су њихове надлежности, као и појединости о самом поступку пред омбудсманом, а из искустава чланица Европске уније

Радам на самом закону односно нацрту предлога Закона о локалном омбудсману уколико би резултирао и његовим усвојењем односно увођењем постојања омбудсмана као обавезног у свим јединицама локалне самоуправе, био би не само решен још један проблем који је присутан у погледу деловања локалних заштитника грађана на територији Републике Србије, а то је да међу грађанима постоји недовољно развијена свест о њиховом постојању, већ би ова институција била приближена грађанима, као тело које има важну улогу, не само у промоцији људских права и заштити од евентуалног лошег поступања управе, већ и у демократизацији једног друштва.

Када је реч о самој институцији омбудсмана на нивоу локалне самоуправе, треба истаћи да је она уведена кроз одредбе члана Закона о локалној самоуправи Републике Србије. Тако, Закон о локалној самоуправи, посебни статuti јединица локалних самоуправа, али и засебни акти о омбудсменима заједно чине правни оквир којим су регулисани положај и функције локалних заштитника грађана. У овом поретку ствари омбудсман се успоставља на нивоу локалне самоуправе, искључиво уколико се сматра да је њено постојање неопходно, као и уколико постоји несметана могућност њеног финансирања.

Увођењем Закона о локалном омбудсману решило би се питање обавезности односно не само остављања могућности да свака локална самоуправа бира да ли ће да има омбудсмана, већ њене искључиве обавезе да га мора изабрати, на који начин питање увођења омбудсмана више неће зависити од одлуке или жеље јединице локалне самоуправе; било би решено и питање положаја локалног омбудсмана који би био истоветно уређен за све локалне самоуправе и то у погледу начина избора, услова за избор, трајања мандата, начина рада, услова рада, једнообразност поступка и сл.

Имајући све горе наведено, може се закључити да је канцеларија Локалног омбудсмана имала активно учешће у свим обукама и семинарима који су за циљ имали унапређење рада локалног омбудсмана, промоцију институције каква је локални омбудсман, подршку заштити независности и самосталности и интегритета локалних омбудсмана, већој повезаности и сарадњи омбудсмана различитих нивоа, у циљу што функционалније заштите и ефикаснијег остваривања права грађана.

Однос Локалног омбудсмана Градске општине Стари град и саме Градске општине Стари град, је као и претходних година континуиран и усмерен на решавање проблема са којима се грађани сусрећу, те се сарадња несметано остварује како на нивоу комуникације са руководством, тако и комуникације са унутрашњим организационим јединицама општине. Дакле, комуникација је у сваком конкретном случају била усмерена било у циљу помоћи у решавању проблема грађана који

се обраћају омбудсману, било у циљу унапређења транспарентности и ефикасности рада општинске управе.

Предмет извештаја омбудсмана поред извештаја о раду и активностима за претходну годину, садржи и информације о стању људских права и о правној сигурности у оквиру Градске општине.

У том циљу се истиче чињеница да су Локални омбудсман Градске општине Стари град и Заменица Локалног омбудсмана Градске општине Стари град, редовно и благовремено позивани да присуствују седницама Већа Градске општине Стари град, те седницама Скупштине Градске општине Стари град на којима се доносе акти који су од значаја за остваривање права грађана на територији Градске општине Стари град.

Градска општина Стари град показала је знатно ангажовање у стварању услова за што ефикаснији рад управе и лакоће приступа грађанима у поступку остваривања њихових права. У том смислу поред редовних послова из надлежности општине, општина се својим грађанима налазила тако што је грађанима омогућила једноставну комуникацију са услужним центром општине путем којег су грађани могли да изнесу своје проблеме и захтеве, да буду обавештени о општинским бесплатним програмима, те да буду и корисници истих .

Периодичним информисањем Локалног омбудсмана од стране општине, утврђено је и да све већи број грађана користи бенефите и предности како услужног центра коме се грађани прво обраћају а који функционише управо као центар који је увек на располагању својим суграђанима, тако и управе којом су смањени административни трошкови, услуге су доступне путем просте интернет конекције, а са друге стране повећана је транспарентност и доступност, као и расположивости услуга, односно интеграција свих грађана у процесу унапређења ефикасности и унапређења рада управе.

Увођењем јединственог управног места грађани могу да своја права остваре обраћањем својој општини путем јединственог шалтерског система, којим се у великој мери омогућује приступачност и ефикаснији рад општине, као и већа непосредност у комуникацији између грађана и државних органа.

УСЛОВИ РАДА И НАЧИН ФИНАНСИРАЊА ОБАВЉАЊА ПОСЛОВА ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ

Средства за финансирање рада Локалног омбудсмана Градске општине Стари град и Заменика Локалног омбудсмана Градске општине Стари град остварују се кроз буџет Градске општине Стари град. У том циљу донет је и Финансијски план којим су предвиђени сви трошкови и расходи који ће се утрошити за рад канцеларије Локалног омбудсмана Градске општине Стари град.

Финансирање других активности, било учешћа на семинарима, округлим столовима, стручним скуповима или обукама, било је подржано од стране Мисије ОЕБС-а у Србији, док је за оне радне скупове који су се одвијали путем интернета, била неопходна само интернет веза и рачунар, а који су већ били обезбеђени и стављени на располагање Локалном омбудсману за потребе редовних активности и рада.

Рад Канцеларије Локалног омбудсмана Градске општине Стари град се обавља у простору који је у свему услован и подобан за рад, остајући на четвртом спрату зграде општине, који је у највећој мери могао да обезбеди са једне стране физичку издвојеност од руководства и унутрашњих организационих јединица управе, а са друге стране да грађанима улије осећај поверења у независност омбудсмана као органа који управо као основну улогу има контролу и законитост рада општинских органа. Треба напоменути да сама зграда општине има прилаз који омогућује приступ особама са инвалидитетом, док се до канцеларије омбудсмана може доћи и лифтом у приземљу зграде који је у функцији и редовно се одржава.

ЗАКЉУЧАК

Појачане активности канцеларије Локалног омбудсмана Градске општине Стари град у години која је обухваћена извештајем управо су биле усмерене ка активном учешћу у изради наведеног предлога закона, а како је већ речено, једна од обавеза предприступних процеса који се односе на евроинтеграције наше земље управо је стварање услова за јачање инситуција које се баве заштитом и унапређењем људских права како би се омогућила што пира правна сигурност грађана у поступцима у односу на све нивое власти. Иако би увођење оваквог закона у скупштинску процедуру било несумњиво у искључивом интересу свих грађана, ширење мреже

омбудсмана једнако је императив равноправности и једнаког уживања права наших грађана, који значај је препознао и Локални омбудсман Градске општине Стари град, те преузимањем активне улоге у струковним удружењима стварају се услови за једну такву борбу у интересу свих наших суграђана.

За разлику од претходних година, присутна је појачана видљивост Локалног омбудсмана Градске општине Стари град, те не чуди и повећање броја странака које су се у циљу решавања својих проблема истом и обратиле. Поред несумљиво веће видљивости, уочен је и већи степен поверења грађана да ће обраћањем свом локалном омбудсману доћи до решења свог проблема односно да ће правилно бити упућени коме и како се могу обратити да се њихов проблем реши.

Ради остварења основног принципа и темеља институције каква је омбудсман, канцеларија Локалног омбудсмана Градске општине Стари град у току 2022.године спроводила је радње из оквира своје надлежности, али је и, како се из самог извештаја може видети, настојала да својим суграђанима пружи помоћ упркос чињеници да су се грађани у великој мери обраћали Локалном омбудсману за проблеме који нису и не могу бити у надлежности истог.

Локални омбудсман Градске општине Стари град наставља да ради у интересу грађана и у циљу унапређења остваривања и заштите основних људских права, те отуда не треба да чуди да се статистички повећава број наших суграђана који се ради решења њихових проблема окрећу и обраћају овој институцији.

Како је основа на којој се темељи институција омбудсмана, чињеница да иста треба да буде спона између администрације, органа власти, легислативе и остварења и заштите права грађана, канцеларија Локалног омбудсмана се трудила да се грађани не изгубе у лавиринту поделе надлежности државних органа и институција. Овакав правни лавиринт може бити препрека у решавању проблема са којим се просечни грађанин сусреће, те је у том циљу настојала да успостави коректан однос са својим суграђанима, како би исти створили поверење према институцији каква је Локални омбудсман. Успостављањем контакта и сарадње са другим институцијама у циљу решавања проблема грађана, створила се и свест код наших суграђана да институција омбудсмана није само формално уведена, већ да иста може посредовати и бити један од механизма превазилажења препрека између њих и државне администрације.

Имајући у виду чињеницу да је институција локалног омбудсмана најдоступнија грађанкама и грађанима који у својој локалној заједници остварују највећи број својих права и обавеза, као и да

за остваривање права и обавеза на вишим нивоима власти подршку првенствено траже у својој локалној заједници, даљим радом канцеларије Локалног омбудсмана Градске општине Стари град, институционалним повезивањем, радом са струковним удружењима, сарадњом са надлежним министарствима, детаљнијим уређењем институције путем посебног закона, створиће се услови за додатни развој институције заштите права грађана која се остварује кроз институцију каква је омбудсман, а све у циљу давања доприноса стварању што ефикасније управе која је на услузи грађанима.

ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН
ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ СТАРИ ГРАД

Јован Кнежевић